

כלל ה | סדר מופתי

בתענית (ח.) איתא: "אמר ר"ל: אם ראית תלמיד שלימודו קשה עליו כברזל, בשביל משנתו שאינה סדורה לו". ובתמורה (טז.) על מה שכתבה הגמרא שנשתכחו דקדוקי סופרים בימי אבלו של משה, פרש"י: "שעשו התורה ספירות ספירות, כגון - ט"ו נשים פוטרות צרותיהן...". וזהו "שנשתכחו דקדוקי סופרים", כלומר, הסופרים ספרו ועשו מספרים, שאם יספור בעל פה ויעלה לו י"ד נשים ידע ששכח אחד, וילך לבית המדרש ויסדירו לו מחדש. וכן הטור וש"ע עשו כל ספריהם בסימנים מסודרים לפי סדר א' ב'.

וכך עשינו אנו בגמרות לפי סדר דפי הגמרות שמסודרים על-פי סדר א' ב'. ובכדי לא להתבלבל בין המסכתות הוספנו לכל מספר דף, אות של המסכת, למשל - מסכת יומא סימנה י'. והנה אביא לפניך כמה דפים במסכת יומא כמשל: דף ע"ד במסכת שמו - יע"ד, ורמזו: יעונה דאו', כלומר רחיצה, סיכה, ונעילת הסנדל לרמב"ם הוא מדאו'. ובדף ע"ה שם הדף - יע"ה, ורמזו: ידרוש על המון, כלומר הדף מדבר על המון שירד במדבר. דף ע"ו שמו - יע"ו, ורמזו: יעונה ו', כלומר עינוי יוה"כ הם ו' דברים ולא ה', ובמשנה אמרו חמישה, ובגמרא תרצו - שתיה בכלל אכילה. דף הבא - יע"ז, ורמזו: יעונה זרימה, היינו איסור רחיצה. דף הבא - יע"ח, ורמזו: יעונה עור חופה, איסור נעילת סנדל. דף יע"ט, רמזו: יעונה טעימה - איסור אכילה, וכן הלאה. כך הינך יודע שאתה במסכת יומא לפי סימנה י', ועם מספר הדף יודע אתה איזה דף ומהו נושא הדף, ויודע משם סוגיא אחת הלכתית בדרך כלל. והנה יש לך סדר מופתי של דפים זה אחר זה, ובלא שאתה מחזיק בידך גמרא, אתה יודע שאחר דף ע"ד ביומא בא ע"ה ואחריו ע"ו וכן הלאה, ומהרמז אתה נזכר בסוגיא שבדף, ואתה חוזר עליה בעל-פה, וכך משנתך סדורה לך בפיך ובלבבך.

כלל ט | חזרות

בסנהדרין (צט.) איתא: אמר ריב"ל, הלומד ואינו חוזר כזורע ואינו קוצר, וכמוליד וקובר. ובברכות (ס.): "אשרי אדם מפחד תמיד" - ההוא בדברי תורה כתיב, ופירש רש"י: "מפחד שמא תשתכח ממנו, ומתוך כך הוא חוזר לשנותם תמיד". וכפי שהבאנו בכללים הקודמים היו אמוראים וראשונים שחזרו על תלמודם כל שלושים יום.

בשיטה שלפנינו, החזרות יהיו בעל-פה ממש ללא ספר, תוכל להגיע לדרגה שתלמד מסכתות רבות בעל-פה ללא שום גמרא בידך, במשך כמה שעות רצופות, ואתה תרגיש שליטה נפלאה בדפי הגמרא מה שלא חלמת שתגיע אליו, וכבר שנים שלמדת בלא ליזכר שום דף בשום מסכת, רק אתה זוכר צו לצו קו לקו, זעיר פה זעיר שם, ועתה הנך זוכר כל דף ודף בש"ס כולו.

כלל י | ובלכתך בדרך

בתענית (י:) איתא: "אל תרגזו בדרך", אמר רבי אלעזר: אמר להם יוסף לאחיו - אל תתעסקו בדבר הלכה, שמא תרגז עליכם הדרך. איני, והאמר רבי אלעאי: שני ת"ח שמהלכים בדרך ואין ביניהם דברי תורה ראויים לישרף? לא קשיא, הא למיגרס והא לעיוני. פרש"י: למיגרס מבעי ליה